

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Вх. No 954-04-166

Дата 04 / 10 2019 г.

ЧРЕЗ

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА 44-ТО

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

13.03
13/03

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА

КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ

ВЪПРОСИ

Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 83, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, внасяме предложение за допълнение на приетия на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, 902-01-49/20.09.2019 г.

Създава се **нов § 1а:**

§ 1а. В т. 9 на алинея 1 на чл. 18 след думите „административен ръководител на орган на съдебната власт“ се добавят думите „избиран от съответната колегия, на която е член“;

Създава се **нов § 23а**:

§ 23а. В чл. 178 се правят следните изменения:

1. В алинея 1 думите „до 10 на сто от“ се заличават.
2. В алинея 2 думата „Процентите“ се заменя с думите „Броят на свободните длъжности“

2. Създава се **нов § 28а**:

§ 28а. В изречение второ на алинея 1 на **чл. 188** думите „не по-малко от 80 на сто от“ се заличават.

МОТИВИ:

1. Относно предложеното за създаване нов § 1а:

С промяната в структурата и организацията на Висшия съдебен съвет от 2015 година, кадровият орган на съдебната власт бе разделен на пленум и на две колегии - колегия на съдиите и колегия на прокурорите и следователите. Пленумът е компетентен да решава общите за съдебната власт въпроси, а колегиите се концентрират върху проблемите на различните групи магистрати.

По този начин бе изпълнена препоръката на Венецианската

комисия и Консултативния съвет на европейските съдии към Съвета на Европа за укрепване независимостта на съдебната власт, като не се допуска членовете на ВСС, които представляват прокурорите и следователите, да участват в решаването на кадрови и дисциплинарни въпроси на съдиите и обратното. Целта на това разделение е да се осигури ефективност в дейността на колегиите и да се избегнат възможностите за влияние върху вземаните решения по кадрови и дисциплинарни въпроси. Всяка от колегиите взема самостоятелно и окончателно решение по въпросите от нейната компетентност (назначаване, повишаване, преместване и освобождаване от длъжност; налагане на дисциплинарните наказания; понижаване и освобождаване от длъжност; назначаване на административните ръководители в органите на съдебната власт; решаване на организационни въпроси на съответната система от органи на съдебната власт и т.н).

Нормативно установените правомощия на всяка от колегиите на Висшия съдебен съвет гарантира, че членовете на ВСС, които представляват съответно съдиите, прокурорите и следователите, ще могат самостоятелно и независимо да решават проблемите на съответната система от органи на съдебната власт, без решенията на едната от колегиите да бъдат обвързващи за другата колегия.

С оглед тези законодателни промени и разделянето на ВСС на две самостоятелни в работата си колегии, изискването на чл. 18, ал. 1, т. 9 от Закона за съдебната власт (в частта относно невъзможността избран член на Висшия съдебен съвет да е съпруг, роднина по права линия, по съребрена линия до четвърта степен или по сватовство - до трета степен включително или във

фактическо съпружеско съжителство с административен ръководител на орган на съдебната власт) представлява излишно за правния мир ограничение. С цитираната законова разпоредба е въведена забрана, която поставя под общ знаменател членовете на съдийската и прокурорската колегия на ВСС спрямо всички административни ръководители в системата на органите на съдебната власт, без да се отчита факта, че всяка от колегиите (съответно всеки от нейните членове) има правомощия и може да влияе единствено върху работата на административните ръководители в ресора на колегията, на която е член. По този начин, от една страна се възпира кариерното развитие и израстване на магистратите, които притежават необходимите нравствени и професионални качества да заемат длъжността административен ръководител на орган на съдебната власт, а от друга страна не се създава никаква допълнителна гаранция за независимост в работата на съответния член на колегия на ВСС, тъй като последната няма правомощия върху органите на съдебната власт, които са в ресора на другата колегия.

В тази връзка ефективното и целесъобразно законодателно решение е въведеното ограничение по отношение на административните ръководители да бъде обвързано само от колегията, на която изборният член на ВСС е член.

2. Относно предложеното за създаване нов § 23а и 28а:

Както всяка система от органи, упражняващи държавна власт, така и съдебната системата има необходимост от периодично обновяване на персоналния състав. Това е едно от най – ефективните средства за осигуряване на нови и различни перспективи за развитието на органите на съдебната власт и на тяхната юриспруденция. Ето защо осъществяване на правилна и целесъобразна кадровата политика е една от най – важните функции на Висшия съдебен съвет. Както за самата съдебна система, така и за обществото е изключително важно кадровия орган да осъществява ефективен и качествен подбор, както при назначаването на ново магистрати, така и при повишаването и преместване на действащите такива. Именно това са и конституционно закрепените правомощия на ВСС съгласно чл. 130а, ал. 5, т. 1 от Конституцията на Република България.

Въпреки че ВСС е конституционно установения орган, на който е вменено да осъществява кадровите функции в съдебната система и следователно да преценява необходимостта от обновяване на магистратския състав в органите на съдебната власт, сега действащата нормативна уредба предвижда не по-малко от 80 на сто от броя на свободните длъжности в съда, прокуратурата и следствените органи да бъдат определяни от ВСС за заемане чрез конкурс за повишаване и не повече от 10 на сто да бъдат определяни за заемане чрез конкурс за първоначално назначаване. Така въведения висок минимален процент от свободните магистратски длъжности, които задължително следва да бъдат

определяни за заемане след конкурс за повишаване и съответно ниския максимален процент свободни длъжности, които са допустими за заемане чрез конкурс за първоначално назначаване, създават предпоставки за капсолиране на съдебната система, изразяваща се в невъзможност ВСС да упражни своите правомощия за балансирано обновяване на съдийския състав в органите на съдебната власт.

В тази връзка систематичният анализ на разпоредбите на чл. 178 от ЗСВ и чл. 188 от ЗСВ налага извода, че действащата нормативна уредба създава предпоставки за настъпване на следните неблагоприятни последици за съдебната система:

1. Допускане на законова възможност всички свободни длъжности в съда, прокуратурата и следствените органи да бъдат определени от ВСС за заемане чрез конкурс за повишаване и съответно изначално до участие в конкурс да не бъде допуснат нито един юрист, външен на съдебната системата, макар последният да отговаря на поставените в закона изисквания.

2. Недопускане на законова възможност да бъдат определени необходимите според ВСС свободни длъжности за заемане чрез конкурс за първоначално назначаване, тъй като техния брой надвишава 10 %.

Всички тези обстоятелства водят до правна несигурност, както за самата съдебна система, така и за обществото като цяло. Чрез предложените изменения в разпоредбите на чл. 178 и чл. 188 от ЗСВ се преодолява блокирането на работата на кадровия орган, като се дава възможност Висшия съдебен съвет, като конституционно установен кадрови орган на съдебната власт, да осъществи своите

правомощия по преценка относно необходимостта от определяне на свободни магистратски длъжности, които да бъдат заемани чрез конкурс за първоначално назначаване и чрез конкурс за повишаване и преместване.

На първо място по този начин на Висшия съдебен съвет се предоставя възможност за преценка относно определянето на броя свободни щатни длъжности, които да се заемат чрез различните конкурси спрямо спецификата на съответния орган на съдебната власт и неговата конкретната необходимост. По този начин на ВСС ще се предостави възможност да установи необходимия баланс при определянето на броя на свободните магистратски длъжности, които да бъдат заемани чрез конкурс за първоначално назначаване и чрез конкурс за повишаване и преместване, като се гарантира както обновяването на магистратския състав с външни за системата юристи, така и възможността за кариерното израстване на действащите магистрати.

На следващо място предлаганите изменения в нормативната уредба осигуряват единен законодателен подход в регламентацията относно определянето на броя на свободните магистратски длъжности, които да бъдат заемани чрез конкурс за първоначално назначаване и чрез конкурс за повишаване и преместване. По този начин ще бъде уеднаквена, прецизирана и усъвършенствана нормативната уредба относно определянето на свободните длъжности, като бъдат премахнати създаващите затруднения в работата на ВСС разнородни по своя характер изисквания при определянето на длъжностите, заемани чрез конкурс за повишаване и конкурс за първоначално назначаване.

На последно място следва да бъде посочено, че предлаганите изменения в нормативната уредба няма да създават допълнителна финансова тежест върху съдебната система, а единствено на ВСС ще бъде предоставена ефективна възможност при планирането на свободните длъжности, да съобразява относимите за това фактори - степента на натовареност на съответния орган на съдебната власт, финансовата обезпеченост на незаетите длъжности, настъпили структурни промени, перспективите за заемане на свободните длъжности от младши съдии, младши прокурори и младши следователи и т.н.

ВНОСИТЕЛИ: